

Nobilisproveniensen Mølleskoven F. 681

Af Michael Rodding, Skov- og Landskabsingeniør, Hold 2003.
Praktikophold hos Godsforvalter Bo Jung, Mølleskoven Skovdistrikt

Kravene til produktion af nobilis klippegrønt er i dag store – specielt med hensyn til grøntkvaliteten. Derfor er det rette proveniensvalg meget afgørende for en succesfuld produktion. Mølleskoven F. 681 er kendt for at have særdeles gode farveegenskaber og korte skud.

Denne artikel om Mølleskoven F. 681 er skrevet med baggrund i en hovedopgave lavet af Skov- og Landskabsingeniør Michael Rodding på Mølleskoven Skovdistrikt i 2002. Artiklen er skrevet for dels at delagtiggøre interessante aspekter fra hovedopgaven og dels som tak til de personer, der har bidraget med hjælp til opgavens udarbejdelse.

Udvikling af Mølleskoven F. 681

Udgangsmaterialet var én bevoksning i Mølleskoven på 0,3 ha, som i 40'erne blev selekteret for den blå farve. Herefter blev der høstet frø, som blev sået i egen planteskole og siden udplantet i Mølleskoven. Produktion af nobilis planter og udplantning i Mølleskoven fortsatte, og nogle af nobilis bevoksningerne er i dag kårede, og danner grundlaget for en solid frøhøst af Mølleskoven F. 681. I dag er der stadig to træer tilbage af den oprindelige bevoksning.

Mølleskoven Skovdistrikt foretager hovedtræmærkning i alle nobilis bevoksninger med henblik på sikring af individer med markant blå farve og korte skud. Kun ved at vurdere træerne fra oven kan udvælgelsen ske med sikkert resultat, og af den grund bliver der brugt lift til al udvisning. Hovedtræmærkningen sikrer, at det bedste plantemateriale forbliver i bevoksningerne og kvalitetssikrer frøhøsten fremover. Der blev i 2002 høstet en del frø af meget fin kvalitet fra de kårede nobilis bevoksninger i Mølleskoven.

Afprøvninger

Mølleskoven F. 681 har deltaget i forskellige forsøg vedrørende egenskaberne for klippegrønt og juletræer:

FSL's proveniencssammenligninger

FSL undersøgte i 1998 29 danske nobilis provenienser for deres variation inden for grøntkvalitet og juletræsegnethed. Opgørelserne er foreløbige.

Egenskaber som farve, skudtype og vækstsikkerhed er særdeles gode for Mølleskoven F. 681.

- Mølleskoven har færrest grene over 70 cm af alle de 29 afprøvede provenienser.
- For F. 681 er dækkeevnen lidt under middel.
- Antal udviklede grene ved 3. kryds samt tendensen til røde nåle, er lidt bedre end middel.
- Prisen pr. kg grønt ligger i top.
- Klippeudbyttet ligger mængdemæssigt set lidt under gennemsnittet.
- Juletræsegenskaberne er middel, hvilket blandt andet skyldes, at F. 681 er langsomt voksende.

Nobilis Plustræforsøget

Nobilis Plustræforsøget blev blandt andet anlagt på Langesø Skovbrug i 1988 med 40 danske enkelttræafkom, 4 danske og 6 ame-

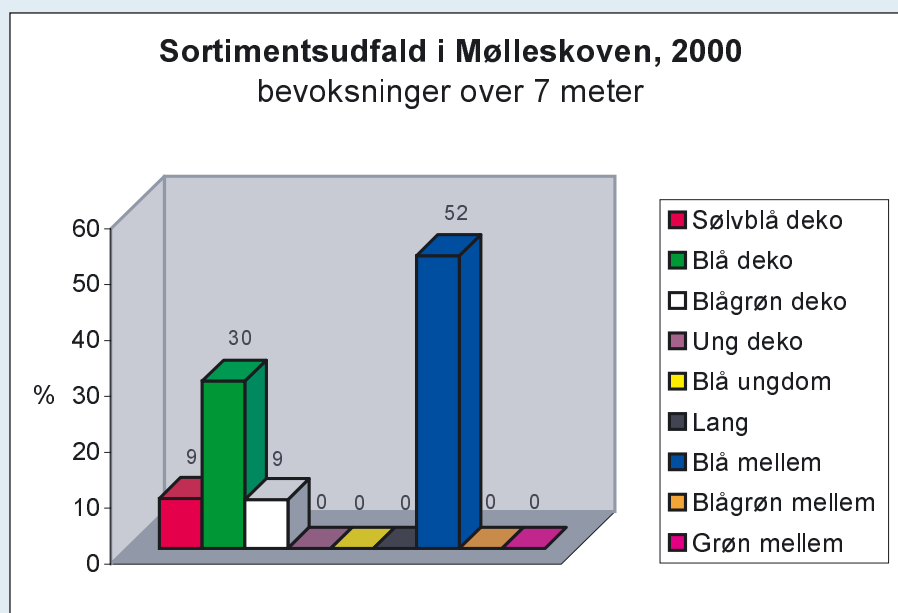
rikanske provenienser. Forsøget blev opgjort i 1992, og Mølleskovens farveegenskaber ligger placeret helt i top. Tendensen til aksebrud er gennemsnitlig, og juletræsegenskaberne ligger lidt over gennemsnittet ud af de 40 danske enkelttræafkom.

Frosttest

I 1992/93 blev der på udvalgte distrikter i udvalgte måneder foretaget indsamlinger af nobilis grene og foretaget frosttests af disse på Arboretet i Hørsholm. For Mølleskoven viste frostresistensen sig for knopper at være dårlig i november, hvorimod den i januar og marts er god. Frostresistensen for nåle er meget god i november. I januar er Mølleskoven bedst placeret blandt forsøgsdistrikterne og ligger i marts i top sammen med 7 andre distrikter.

Erfaringer med proveniensen

Mølleskoven Skovdistrikt har kun nobilis bevoksninger af F. 681 og sortimentsudtaget for 2000 fremgår af figur 1. Der blev i alt klippet 29 tons grønt i Mølleskoven i 2000



Figur 1: Sortimentsudfaldet for Mølleskoven Skovdistrikt i 2000 for bevoksninger over 7 meter.

Figur 3: Det hele set lidt fra oven. Læg mærke til den blå farve og de korte tætte grene, som er meget karakteristisk for Mølleskoven F. 681.

Højdeklasse (m)	Kg/ha/år	Aldersklasse (år)	Kg/ha/år	I alt kg
3 - 5	7.500	10 - 14	7.000	37.500
5 - 7	5.500	15 - 19	5.500	27.500
7 - 9	2.500	20 - 24	2.500	12.500
9 - 11	2.800	25 - 29	2.800	14.000
11 - 13	3.000	30 - 34	3.000	15.000
13 - 15	3.000	35 - 39	3.000	15.000
15 - 17	3.000	40 - 44	3.000	15.000
17 - 19	2.000	45 - 49	2.000	10.000
I alt på en omdrift				146.500

Figur 2: Opnåede produktionsresultater med Mølleskoven F. 681. Produktionsmæssigt er Mølleskoven F. 681 på 146.500 kg over en omdrift på 50 år. Dette er lidt over middel i forhold til standardudbytte fra Dansk Juletræsdyrkerforening. Produktionsnedgangen ved højden 5-7 meter skyldes, at stamtallet bliver reduceret kraftigt i Mølleskovens bevoksninger, når højden er ca. 5-7 meter. Det er jo netop i denne højdeklasse, den mindst attraktive vare produceres.

på træer over 7 meter. Andelen af dekorationsgrene og blå mellemgrene var på henholdsvis 48 % og 52 %. Læg mærke til, at over halvdelen af klippemængden falder som blå mellemgren i bevoksninger over 7 meters højde.

Klippestrategien er, at bevoksninger i højden 2-5 m klippes hvert til hvert andet år, højden 5-10 m hvert andet år og højden 10-20 m hvert tredje år. Når klippeintervallet i de ældre bevoksninger bliver øget, opnås en kvalitetsforbedring i form af stadig kortere skud, og samtidig bliver produktionsomkostningerne reduceret.

Produktionsmæssigt ligger Mølleskoven F. 681 på 7.500 kg/ha/år i højdeklassen 3-5 meter, og 5.500 kg/ha/år ved 5-7 meter. Herefter reduceres produktionen til omkring 3.000 kg/ha/år. Denne produktionsnedgang skyldes, at stamtallet i Mølleskovens klippebevoksninger bliver reduceret kraftigt, når højden er ca. 5-7 meter. Baggrunden for disse produktionstal er registrering af mæng-

derne i 11 bevoksninger af proveniens Mølleskoven F. 681 i perioden 1997-2001.

En kortfattet konklusion på opgaven er, at Mølleskoven F. 681 er en nobilis proveniens, hvis egenskaber er blandt de allerbedste, når det gælder den blå farve og kort skudlængde. Afsluttende vil jeg fremhæve, at dette har været en meget spændende og lærerig opgave, hvor mange aspekter omkring Mølleskoven F. 681 har været belyst. Samtidig vil jeg takke alle, der på den ene eller anden måde har bidraget med hjælp til opgavens udarbejdelse.



STØRSTE SORTIMENT
BEDSTE PRISER
www.forstplant.dk

Grenknusning

- Totalrydning af større eller mindre arealer
- Oprydning i juletræsplantager
- Omlægning af juletræsplantager til ager jord
- Fælder og knuser træer op til 30 cm
- Redskabet kan arbejde 5 - 8 cm under jorden

KONTAKT TLF. 4025 4625

www.stuboggren.dk post@stuboggren.dk



FAE med 200 hk traktor

FREDENSBORG
TRÆFÆLDNING